

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

”הפכו לששון ולשמחה”

סקירה מקיפה ומרתקת אודות עבודת השמחה
בימי ”בין המצרים” בדור השביעי

גליון מה

שנה י'

יוצא לאור על-ידי ועד 'חילי בית חד'
770 איסטון פארקוויי - ברוקלין, נ.י. ?

”

ר' יקותיאל לפלער כשהי מאיר
אצלו גילוי אור היה מדליק כל
האורות ורוקד שישו ושמחו
בשמח"ת, פעם עברו חסידים בליל
ת"ב ע"י ביתו וראו שדלוק כל
האורות ורוקד במילים הנ"ל. ואמרו
לו הלא ת"ב היום וענה להם ת"ב
הוא רק מדרבנן, משא"כ עצבות
הוא עבירה מדאורייתא כי עצבות
עלול להביא לכל העבירות.

לזכות

הוד כ"ק אדמו"ר
מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה ויגאלנו אכ"ר

לזכות

הרה"ח הרב ירחמיאל שיחי זוגתו מ' חנה תחי' ובי"ב:
חיה מושקא, דבורה לאה, שיינא, מנחם מענדל, חוה,
רבקה, דוד, שיינדיל גיטל, מנחה סימא, צבי הירש,
יקותיאל דובער שיחי

בעלינאזו

הוקדש ע"י

הרה"ת ר' שמואל ורעייתו מרת שטערנא שרה שיחי
שפריצער

לע"י

הרה"ח ר' משה נחום בן ר' מרדכי מענדל ע"ה
קרנר

נלבי"ע אחשי"פ כ"ב ניסן ה'תשע"א

לתרומות והקדשות

אח"ק - 072.224.4200 | חו"ק - 770.893.9489

הוספה מיוחדת • "דבר בעיתו"

כ"ה א' פ' מסו"מ תשל"ח

כ"ק אדמו"ר שליט"א

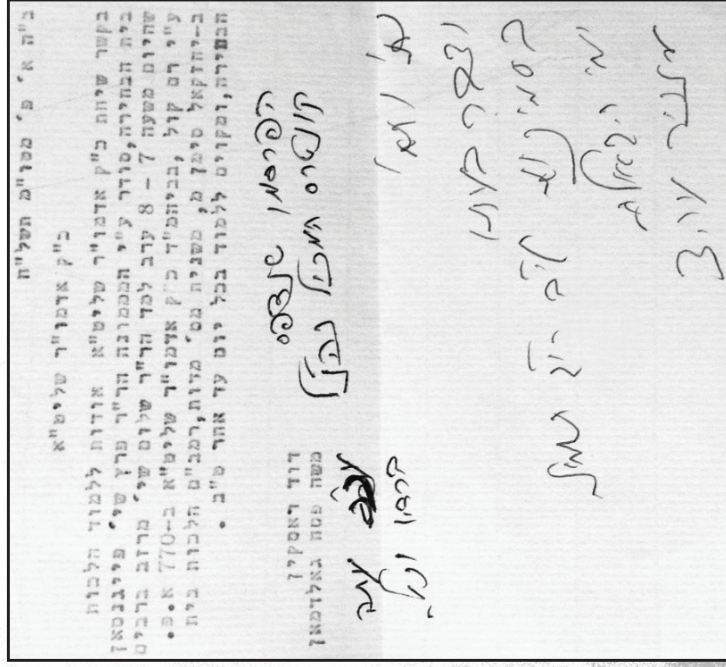
בקשר שיחה כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות ללמוד הלכות בית הבחירה, סדר ע"י המזונה הר"ר פרץ שי' פייגנשטן שהיום משעה 7 - 8 בערב למד הר"ר שלום שי' מרזב ברביס ע"י רם-קול, בביתמו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א ב-770 א.פ. ביחזקאל סימן מ, משניות מס' מידות, רמב"ם הלכות בית הבחירה, ומקיים ללמוד בכל יום עד אחר ט"ב.

דוד ראסקין

משה פסח גאלדמאן

מענה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א:

הפורסמו שנדפס קונטרס המכיל כהנ"ל עתה פ' עתה ברדיו וכולי
נת' ותה' ודבר בעתו בסמיכות ל"ב - י"ג תמוז ימי הגאולה אכיר עה"צ

”

וע"ד המדובר בתקופה האחרונה בנוגע להוספה המיוחדת בלימוד התורה בעניני גאולה ומשיח - לא (רק) בתור "סגולה" למהר ולקרב ביאת המשיח והגאולה, אלא גם ובעיקר כדי להתחיל "לחיות" בעניני משיח וגאולה, "לחיות עם הזמן" דימות המשיח, עי"ז שהשכל נעשה ממולא וחדור בהבנה והשגה בעניני משיח וגאולה שבתורה, ומהשכל מתפשט וחדר גם ברגש הלב, ועד להנהגה בפועל במחשבה דיבור ומעשה באופן המתאים לזמן מיוחד זה, שעומדים על סף הגאולה, ומראים באצבע ש"הנה זה (המלך המשיח) בא!".
(דבר מלכות, ש"פ בלק התנש"א)

נערך ע"י:
ועד חיל' בית דוד
בית משיח, בית הי"ן
770 אדמו"ר פארקווי, ברוקלין נ.י.

להערות ותיקונים, או להצטרפות לרשימת הדיוור בדוא"ל:

vaad770@gmail.com

ב"ה

אל אחינו אנ"ש והתמימים יחיו,
שלום וברכה!

בקשר עם יום ש"ק - טו"ב תמו"ז הבעל"ט הננו להוציא לאור את הקובץ "תפנו לשון ולשמחה". בו סקירה מקיפה על יחסו המיוחד של הרבי לבין המצרים, החל משרשי הדבר בדרות הקודמים ועד לימי בין המצרים בשנת תנש"א.

מאז התנצצות אורה של תורת החסידות, וכל שמתקרבים לגאולה השלמה, מצינו הסתכלות שונה מעט על ימי הצומות בכלל, ועל שלשת השבועות בפרט. הסתכלות המנסה - ככל שניתן ע"פ ההלכה - למצוא ולעודד את הרגש החסידי השמח גם בימי אבל אלו.

בדורנו זה, החל מראשית נשיאותו של כ"ק אד"ש מה"מ ניכר היה שישנה עליית מדרגה בנושא זה. בהתעוררות מיוחדת בשבתות בין המצרים, על החשיבות של עבודת ה' בשמחה וקרא בימים אלו, ובהתעוררות אלו הורגשה במחיצת כ"ק אד"ש שמחה מיוחדת ונדרה.

במשך השנים המשיכה מגמה זו כשהיא מתבטאת בהוראותיו המיוחדות של כ"ק אד"ש לימי בין המצרים, שהמכנה המשותף לכולם הינו להחזיק את הרגשת העצב ולעודד את הרגש השמחה גם בימים אלו. דבר זה נגזר בעיקר ע"י העסק בבנין הבית כאמצעות לימוד הלכות בית הבחירה, וע"י עריכת סיומי מסכת שוה"מ "ומא טבא לרבנן".

עם השנים הדבר תפץ תאוצה, ובתשעת הימים בשנת ניסים החל הרבי לעודד את שירת החסידים בשעת כניסתו ויציאיו מהתפילות, דבר עליו מחזה בשנים שלפני זה.

שיא השיאים היה כמובן בימי בין המצרים בשנת תנש"א, בהם הסביר כ"ק אד"ש שכיון שבימינו אלה עומדים אני על סף הגאולה ממש - לכן מורגשת כבר כעת השמחה שבימים אלו על כך שעומדים הם להפוך לששון ולשמחה בקרוב ממש.

על תהליך מתמשך זה - ניתן לקרוא בסקירה המקיפה והמיוחדת שבקובץ שלפניכם. ויהי רצון שתקרא ומיד תקיים הבטחה ש"לאלתר לגאולה" ולא לתר כפשוטו, נאו, מיד ממש ותקרא ומיד תפקח את העיניים ונראה בהתגלותו של כ"ק אדמו"ר שליט"א ובגילוי לעיני בשר, וכולנו יחד נעמוד אל מול פני כ"ק אדמו"ר שליט"א ונכריז לפניו מתוך שמחה עצומה וביטול מוחלט:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ועד זחיילי בית דוד'

770 בית משיח, בית חיינו

ימות המשיח, ט"ז תמוז, טרש"ק פ' בלקן (באר"ק: פתח)
תהא שנת עצמות ומהות - שנת הקהל
 קי"ד שנה להולדת כ"ק אד"ש מה"מ סי"ז שנה לנשיאותו

• נסתים מעריב דמוצאי הצום, עשירי באב וכ"ק אדמו"ר שליט"א התחיל בפתאומיות בקול רם ניגון דשמח"ת לאביו נ"ע. דומה שבשנה זו לא יכול היה להיות סיום שונה מזה לצום תשעה באב. כל התמימים ואנ"ש שיחיו הצטרפו מיד בשאגת שירה והמשיכו לשיר ולרקוד עוד זמן רב לאחר שנסתים זמן הצום.

• כ"א מג"א חילק דולרים מחוץ לבנין 770 ליד המכונת. ובו ביום גם חילק לצדקה לאחר שכבר נכנס למעלית. - הדגשה יתירה בענין י"שביה בצדקה".

• במוצאי י"א מג"א היוו בעצמו הסטנדר לקראת שיחה פתאומית נוספת: "רבי אמיתי ומלמד תורה אמיתי אינו משאיר את תלמידיו בגלות...".

• יום שלישי, י"ב במנ"א - יצא לאור קובץ "תורה חדשה מאתי תצא" משיחת חה"ש השתא. גם הליקוט השבועי י"ל היום - מוקדם מהרגיל.

• יום רביעי, י"ג במנ"א, היה ה"ראלי" - כינוס ילדי כל הקעמפ'ס בתחילת הכינוס כשסיימו הילדים לצעוק את י"ב הפסוקים החל כ"ק אדמו"ר שליט"א במחזאות קף מהירות (כשכל הקהל מצטרף) ולפתע החל להניף בשני ידיו בבת אחת במהירות גוברת והולכת ובעוצמה רבה. בסיום הכינוס התחיל בעצמו הניגון ראב"ו הלקי"צ נ"ע, ופתאום החל להניף שוב בשני ידיו ע"ד הנ"ל, אך זמן ארוך יותר ובעוצמה אדירה.

החבר'ה סיכמו פה אחד: "למעלה משמח"ת..."

על המדור החדש "לחיות עם הזמן דימות המשיח" (ראה עמ' 22), וענינים נוספים הקשורים בזה, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות (כיום חמישי י"ד מג"א):
"אוכי עה"צ. להצלחה רבה, והזמ"ג, אור לט"ו מג"א והענינים".

בעצם צמנו היום וצריכים ללכת לאכול משהו. ראינו איך הרבי משתדל 'לצמצם' את הענינים הכלתי רציים של הצום (אך כמובן, בגבולות הכרויים של השולחן-ערוך) למינימום האפשר..."

גם ללא מאמץ כלל ניתן לראות כיצד בין המצרים כיום (אף טרם שזכינו להתגלות המושלמת של מלכנו משיחנו) אינו מתקופה זו בשנים עברו, וההנהגה והגישה לזמן זה צריכה להיות מתוך הכרה בטוב הפנימי של ימים אלו שעומד להתגלות בכל רגע.

הוספה

תשעה באב יותר שמח משמח"ת

בגליון בית חיינו שת"אר את תשעה באב תנש"א ב־770 נוסף מדור חדש שנקרא "לחיות עם הזמן שימות המשיח" (על בסיס לשונו של הרבי בשיחת ש"פ בלק תנש"א), המדור הוכנס לרבי בנפרד וזכה למענה מיוחד מהרבי **להלן מובא המדור ככתבו וכלשונו וכן התשובה של הרבי למדור זה**

• • •

אם ננסה לסכם את "תשעת הימים" השתא, וסיומם בי"ד מנחם אב - ת"ב נדחה - בחזר כ"ק אדמו"ר שליט"א, אפשר לומר כי כיון שעומדים על סף הגאולה הרי טועמים כבר מה"הפכו... לששון ולשמחה" דלעת"ל. כפי שהתבטא כ"ק אדמו"ר שליט"א בש"פ בלק צריכה להיות "הנהגה בפועל במחשבה דבור ומעשה באופן המתאים לזמן מיוחד זה, שעומדים על סף הגאולה, ומראים באצבע ש"הנה זה והמלך המשיח) בא". וכפי שזה התבטא בהנהגת כ"ק אדמו"ר שליט"א "במעשה" בשורה של "גילויים" מיוחדים במשך תשעת הימים ובהמשכם, בהם "הפך" את האוירה כאן לאוירת ציפיה דרוכה, מתוך שמחה, לקראת התגלות בכל רגע. פרטי הענינים הלא הם כתובים באריכות בגליון "בית חיינו" מהשבוע האחרון, וכאן נצביע רק על הדברים הכולטים ביותר:

- בכל יום חילק שטרות לצדקה, החל מראש חודש בו חילק גם כליה וגם ביום לאחר שיחה פתאומית, 2 שטרות.
- בימים ד', ה', ו' י"א מנחם-אב נסע לאוהל - 4 פעמים!
- לפי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א מש"ק פ' מט"ו מ' הרי ממש "מלאה הארץ

הדבר נראה מהסיפור הידוע עם החסיד ר' שמואל מונקעס:
פעם היה הרח"צ ר' שלמה מקרלין אצל אדמו"ר חזקן בתשעה באב, ור' שמואל מונקס היה זורק או קוצים. פגע קוץ אחד בר' שלמה בשגגה. הקפיד ר' שלמה ואמר: בגלל אברכים כאלה נחרב בית המקדש.

ענה לו ר' שמואל מונקס: ולא בגלל אנשים כאלה הוא יבנה.
למחרת אחרי קינות, הלך אדמו"ר חזקן עם ר' שלמה מחוץ לעיר, פתאום נשמעה קול יללה גדולה, הלכו אחרי הקול, נתקברו, והנה רואים הם את ר' שמואל מונקס יושב בתוך גרמה מלאה ביתושים עוקצניים, ואומר קינות. בראות זאת ר' שלמה אמר: בזכות אברכים כאלה יבנה המקדש.
מסיפור זה נראית דרכו הייחודית של ר' שמואל מונקעס שעל אף האבל הרב דאג 'לשמח' את קהל החסידים.

ישנו סיפור נוסף ממנו מובנת רואים גישה חסידית זו:
הצ"צ נהג לקרוא לר' ישראל מרח"ץ "דער הייליגער רוזינער" (הרוזינער הקדוש), וסיפר: הרוזינער הקדוש התרחק מעצמות ואפילו ממיררות. אצל החסידים נהיה מלך שובבות. בתשעה באב נהגו לשחק ב"בערלאך" [בובקעס]. אח"כ הונהג שפתחים את הגג של בית המדרש, ומשליכים תכל תליה, וכאשר אחד היה נכנס היו זורקים עליו את החבל תליה ומגביהים אותו לגג, וכן עשו. בינתיים נכנס הרוזינער. אלה שהיו על

1 הסיפור מופיע בכמה מקורות וגרסאות, ומובא כאן מתוך שמעות וסיפורים לחסיד ר"ז הכהן ע' 38. הסיפור מופיע ג"כ בלקוטי ספורים הרב ח"ט פערלוב.

2 הובא בספר המנהגים בסיום מנהגי בין המצרים, ע' 48, משיחת כ"ק אדמו"ר מודר"י צ"צ במצאי תשעה באב תש"א.

בה הרבי מעורר תמיד לשלול כל ענין של היפך השמחה. אבל בשנה הזו ראינו את זה בצורה מיוחדת, כשבמשך ההתוועדות הרבי חזר שוב ושוב על ה'זוארש' (שב'מוגה' הוא מופיע רק פעם אחת, אבל בהתוועדות זה היה הציר המרכזי) "כל האוכל בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי" כשהרבי מודגיש כי בשנה זו זכינו לאכול בתשיעי, ובמילא נוכח ל"כאילו התענה" שיתבטל כל העניין של הצום וכו'..

הרבי האריך אז גם במעלה של חמשה עשר באב והשמחה הגדולה שצריכה להיות בו, כשהוא מקשר זאת לשמחת 'סיומי המסכתות' של ימים אלו, ראו כיצד הרבי מחפש לעסוק רק בענינים של טוב ושמחה.

זכורני שלאחר מכן, ישבנו ב'סעודה מפסקת' ב־77 ובאווירת ההתוועדות כולם החלו לעשות כמה שיותר 'סיומים' (מי על מסכת משניות ומי על פרקי אבות, העיקר לערוך עוד ועוד 'סיום' ולהוסיף בשמחה...) כשהגיעה שעת השקיעה, כבר לא יכלו עוד לאכול - אבל עדיין המשיכה השמחה והריקודים הסוערים, ממש כמעט עד כניסת הצום...

שלוש חלוקות דולרים - באותו יום!

גם בצום עצמו ראינו הנהגה מיוחדת שלא הייתה מעולם, כשמיד אחרי 'איכה' הרבי סימן על חלוקת דולרים, ובעוד שכל פעם, היו מוכנים הדולרים מראש, קצת רק יצאה השבת והרבי עמד וחיכה (כשבמובן בינתיים אי אפשר לשרי..). עד שלכו להביא את הדולרים לחלוקה. למחרת אחרי שחרית, התקיימה חלוקת הדולרים הרגילה של יום ראשון.

אני זוכר כיצד אנהנו יושבים בואל הקטן, בשעת אחר-צהריים של תשעה באב, ופתאום מתקבלת הידיעה שהרבי ירד למטה, אנתנו מסתכלים בשעון ורואים שעוד לא הגיע הזמן לתפילת מעריב. כמוכן אנו רצים מחר למטה ורואים את הרבי עולה לבימת התפילה ומסמן על רצונו לומר שיחה - גם זה היה הלם גדול, לא היה תקדים להנהגה זו.

בשיחה עצמה שוב הרעיש הרבי אודות העניין של משיח, שיום זה הוא "יום לידתו". אם חשבנו שבכך תמו ההפתעות, נכונה לנו הפתעה נוספת - כשאחרי השיחה, שוב סימן הרבי על רצונו לחלק דולרים, כשחלוקה זו הייתה השלישית באותו יום! דבר שעד אז, לא קרה מעולם...

אחרי מעריב ו'הבדלה' החל הרבי במפתיע בשיחת "ניגון התקפות" לאביז רליי"צ, כשקהל כולו נסחף בריקודים סוערים במשך שעה ארוכה, כשזמן רב לקח להיזכר כי

הנג לא ראו הישב, הרימו גם אותו למעלה. כאשר הם ראו את מי הם הרימו - הורידו אותו למטה. ואמר הרוז'ניצ'ער: רבנו של עולם, אם הילדים שלך לא 'מחזיקים' מהיום טוב שלך, תקח אותו מהם.

הנהגה זו (של זריקת בעראלאך) המשיכה בקרב חסידי חב"ד וכפי שסיפר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: "בליובאוויטש היו משחקים בתשעה באב עם "בעראלאך" ... ולא הי' זה "שלא ברצון חכמים" ... ומכך ניתן להבין שאף רבותינו נשיאנו עצמם ראו מנהג זה בעין יפה.

יתירה מזו מסופר על החסיד ר' יקותיאל ליעפער שמצאווהו ורקד (!) בת"ב (יומן ר' בנימין ברנשטיין תשכ"ז):

שמעתי מר' יחזקאל גורדון שי' בת"ב סיפור על ר' יקותיאל ליפלצ'ר כשהי' מאיר אצלו גילוי אור היה מדליק כל האורות ורוקד שישו ושמחו בשמחת, פעם עברו חסידים בליל ת"ב ע"י ביתו וראו שדלוק כל האורות ורוקד במילים הנ"ל. ואמרו לו הלא ת"ב היום וענה להם ת"ב הוא רק מדרבנן, משא"כ עצבות הוא עבירה מדאורייתא כי עצבות עלול להביא לכל העבירות.

הנהגות רבותינו נשיאנו

ענין זה שאצל חסידים ניסו להרחיק את אווירת האבלות ולנסות לשמח במידת האפשר, מובן גם מהמובא בספר המנהגים: "כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע הי' נוהג "לעשות סיומים" בט' ימים שבין ראש חודש לט' באב, אף שלא היה סועד אחר כך בבשר ויין". ובהערה שם: "מסיפורי כ"ק מו"ח אדמו"ר. ולא פירש כמה מסכתות, באיזה ימים וכו'. - ואולי לא היה זה בקביעות".

סיפור נוסף שהתרחש עם הרה"ג המקובל וכו' ר' לוי יצחק שניאורסון - אביו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א - ממחיש עד כמה הדחיקו החסידים את האבלות, עד כדי כך שדבר זה בא לידי ביטוי בפסק הלכה לשאלה מעניינת שנשאל, וכפי שסיפר כ"ק אדמו"ר מה"מ באחת משבתות בין המצרים:

"לאדמו"ר ד"ל באה פעם שאלה בעניני אבלות רח"ל - אם אבל יכול ללוש בשבת נעלי-בית, כיון שנהוג כן בכל שבתות השנה. והשיב אדמו"ר, שאפילו אם בכל שבתות השנה אין בכך חסרון כ"כ, הרי בשבת כזו, כיון שמישהו (או הוא בעצמו) יכול לחשוב שנהוג כן בגלל אבלות, אין לנהוג כן".

הרחקת תחושת האבלות והצפייה לדחיית הצומות וביטולם מכל וכל מתבטאת גם

3 שיחת כ"ק מנחם אב תשי"א.

4 עמ' 46. רואה לקמן השטרועים הנדול שעשה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א למנהג זה.

5 משיחת ש"פ מסות, מבח"ח מנחם-אב, ה'תשי"ד.

תשעת הימים תשמ"א²⁷

"ש"ק, א' (ר"ח) מנ"א, פ' מסעי: לאחר תפילת ערבית, כשנסע כ"ק אדמו"ר שליט"א מביתו, שרו הת', אולם כ"ק אדמו"ר שליט"א לא עודד את השירה. למחרת העיר, שלא הי' עליהם לשיר בימים אלה וגם הורה לשאל רב כיצד לנהוג בכינוס הילדים שיתקיים ביום ב'.

... יום ב', ג' מנ"א: ב-2:00 אחה"צ התקיים כינוס של ילדים. לפני כניסת כ"ק אדמו"ר שליט"א הודיע המנחה כי בהתאם להוראות הרב אין לשיר, גם לא בעת התפילה, ושאת ההמנון "ווי וואַנט משיח נאוו" יאמרו יחדיו לאחר אמירת י"ב הפסוקים, אך לא בשירה".

תשעת הימים תשמ"ב

מתחילת 'תשעת הימים' כשהרבי יורד או חוזר לתפילות, לא שרים.

תשעת הימים תש"ג

"יום ראשון כ"ט תמוז, ער"ח מנ"א: . . . בשעה 10:45 נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לתפילות מנחה מערבי. הקהל לא שר מחשש תשעת הימים, אך לפתע הניף כ"ק אדמו"ר שליט"א חזק בידו הימנית: "ומיד התחילו לשיר 'דיין נצח'".

יום שלישי ב' מנ"א: . . . כשכ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילות שרים (על אף שזה 'תשעת הימים') וְאָל שוין זיין די גאולה" או "דיין נצח", וכ"ק אדמו"ר שליט"א מעודד בידו כריזל, זהו מחידושה של שנת ניסים.

מכאן נראה שעל אף שבתשמ"א העיר הרבי ע"כ ששרו בתשעת הימים ובתשמ"ט לא שרו כשנכנס הרבי לתפילות, מ"מ בתש"ג התחיל לעודד בעצמו ורק בעקבות זה התחילו החסידים לבגן. היינו שענין זה הגיע באתערותא דלעילא מהרב בעצמו:

להלן נראה את השינוי שחל במהלך השנים גם במוצאי תשעה באב:

ט' במנחתם אב תש"ד²⁸

"במוצאי תשעה באב, כשיצא הרבי לביתו. עמדו ליד הולת וניינו את הניגון על הפסוק 'כי אלקים וגו'' והרבי הגיב:

זהו דבר ערב מאד - אך יש להמתין עד מחר אחר חצות היום ('עס איז זייער א געשמאקע זאך - אבער מ'דארף ווארטן ביז מארגן נאך האלבן טאג").

להורה"ח ר' דוד שי' רסקין אמר: הנכנס משפיע - עליכם למחזק... (איר זייט דאך

הגלות. כאשר באה גלות ואנו מצפים לגאולה, אין הכוונה שלאחר הגלות נחזור לאותו מצב של גאולה שהיה לפני החורבן, אלא הגאולה שלאחר הגלות תהיה בדרגה עליונה לאין ערוך מהמצב שלפניה.

ידוע על כך המשל מהכבל ההלכתי "סותר על מנת לבנות": כאשר אדם הורס בית כדי לבנות תחתיו בית אחר, ברור לגמרי שהבית החדש יהיה גדול יותר ומפואר בהרבה מהקודם, שאם לא כן אין טעם בהריסת הישן. מכאן שמטרתו האמיתית של

חורבן בית המקדש היא לבנות תחתיו גאולה בדרגה עליונה פי כמה וכמה. . . על-פי זה, הרי השבתות של ימי בין המצרים שהן מעין 'לעיתיד לבוא' מסמלות את הגאולה והבניין הצומחים דווקא מתוך הגלות. בשבתות אלה מעין האור שלעתיד לבוא. אור שבכוחו להפוך את ימי בין המצרים עצמם לששון ולשמחה.

לכן יש לנהוג בשבתות אלה שמחה יתרה, ועד שההלכה קובעת שמוותר לערוך בקו "כסעודת שלמה בשעתו" (שכן גם ימי שלמה היו מעין ימי הגאולה). כך מעניקות לנו שבתות אלה את הכוח להפוך את ימי האבל והצער לימי ששון ושמחה".

בנוסף לכך הרבה הרבי לציטט את דברי הצי"ש²⁹ שבועות בין המצרים בזמן כמו מזכר במקום, ומקדים רפואה ג' שבתות שבוקן וכיו"ו ועל יסוד זה הסביר שבשבתות בין המצרים מתגלה מעין הגאולה שזוהו הטעם הפנימי של החורבן והגלות.

ובמקום נוסף מציין הרבי: "ראה מאור ושמח ברמזי ביהמ"צ: 'מה שאומרים הקדושי עליונים שבתות שביהמ"צ גבוהים עד למאור כו"ו'. - והוא היה תלמיד תלמיד המגיד ממעזריטש ובטח להם מתכונן". ומוזה מוכן שמקורו של ענין זה מגיע כבר מתלמידיו הרב המגיד ממעזריטש:

7 לקוטי שיעור כרך ב עמ' 358 - בתרגום ללה"ק.
8 אהר"ת נ"ך ח"ב ע' א' צו.
9 לקוטי ח"ד ע' 1090 הערה 25.

27 שיעור"ק תשמ"א ח"ד בסופו.
28 מיומנו של הרה"ח ר' יעקב הלוי הורוביץ (ראשון לציון).

לצבוט את לחיזי...

לאור הדברים הנ"ל, הרבה הרבי בעת התוועדות בשבתות בין המצרים לעורר את קהל החסידים לרגש של שמחה כיאה לשבת קודש¹⁰:

"שהרי עבודת הוי' צריכה להיות בשמחה, כמ"ש "עבדו את הוי' בשמחה", ובפרט לפי שיטת הבעש"ט - שעיי"ז נעשית העבודה בקלות יותר, כמ"ש "וישא יעקב רגליו", משנתבשר בשורה טובה... נעשה קל ללכת".

אמנם, ישנם מתמירים גדולים שטוענים על כך שתובעים עתה ענין השמחה - שהרי אמרו רז"ל "משנכנס אב ממעטין בשמחה". ובכך: לכל לראש - עדיין נשארו כ"ד ואו ל"ו שעות לכניסת חודש אב.

ועוד זאת, גם בנוגע לחודש אב עצמו נאמר רק "ממעטין בשמחה", היינו, למעט בשמחה לגבי השמחה דחודש אדר, וכן לגבי השמחה דביאת המשיח שאו "ימלא שחוק פיני", אבל ענין השמחה צריך להיות גם בחודש אב".

בהמשך לזה מציע הרבי אפשרות מענינת להרבות בשמחה לאלו 'המתמירים' שאינם רוצים לשמוח:

"ושיעור ה"מיעוטים" אפשר ללמוד ממה שסיפר פעם כ"ק מרי"ח אדמו"ר אודות אלו שלא החזיקו מהשיטה ד"עבדו את ה' בשמחה", שהיו נוהגים בשמחת תורה לשתות חלב, שע"פ דין הוא משקה המשכר, ואח"כ היו צובטים את לחיהם ("קנייפן זיך די באַקן") כדי שיהיו פניהם נראים לעיני הרואים כפנים שחוקות... וכיון שמרובה מדה טובה כו', מוכן, שהשיעור ד"ממעטין בשמחה" בחדש אב יוכל להיות במדה כזו - "קנייפן פון דער צווייטער זייט"...

בשנים הבאות שלל הרבי אפילו את אופן זה של שמחה מעושה ודרש בתוקף שיהיו בשמחה אמיתית ברגש הלב¹¹:

"כאשר נמצאים בזמן דבינ המצרים' - יש לחוסף בכל ענייני תורה ומצוותיה באופן של "שטורעם", כולל - "שטורעם" מיוחד בעניין השמחה.

ובוראי אין הכוונה ל"שמחה מעושה", ש"צבוט את לחיזי" כדי שיחשבו שהוא שמח... ועל אחת כמה וכמה כאשר עושה תנועה של מחיאת כפיים... אלא שמחה אמיתית שנובעת מרגש הלב.

ומטעם זה משתדלים לנצל כל הזדמנות כדי לערוך התוועדות בזמן ד"בין המצרים" - שמחה אצל המתוועדים ושמחה למעלה - מכיוון שעל-ידי ההוספה בשמחה ממעטים

וזהו הנדרש מאיתנו כעת לאחר שהרבי מלך המשיח הודיע לנו שנמצאים על סף הגאולה וכעת הוא הזמן שהיא בודאי תבוא - לחוש את האמת והפנימיות שבצום שעומדת להתגלות זה עתה.

לימוד הלכות בית הבחירה - הלכה למעשה

ובהמשך השיחה הרבי מציא מענין זה נפק"מ למעשה בפועל:
"כיון שעומדים על סף הגאולה שבאה תיכף ומיד ממש, מוכן, שלימוד הלכות בית הבחירה בשנה זו צריך להיות באופן אחר לגמרי":

לכל לראש - שהלימוד הוא לא מצד התגברות רגש האבלות והשתדלות לתקן החסרון דחורבן ביחמ"ק, אלא (גם לולי החורבן) מצד הוסף וההשתוקקות להמלכה והשלימות דביחמ"ק השלישי... ועוד ועיקר - שהלימוד הוא מתוך ידיעה והכרה בודאות גמורה שאין זה "הלכתא למשיחא", כי אם, הלכה למעשה בפועל ברגע שלאח"ז, כיון ש"מקדש העתיד שאנו מצפיין בנוי ומשוכלל (כבר עתה למעלה, ותיכף) יגלה ויבוא משמים" ברגע כמימרא!¹²

לפי זה ניתן להסביר את הנראה מתחילת הדברים, שלפני דורות רבים לא היה מורגש בכלל הנסיון להרחיק את ההעצבות שבמים אלו, אך עם תחילת דרכה של תורת החסידות התחיל ענין זה אך בעזיר אנפין, בדרך השביעי ענין זה הלך וגדל משנה לשנה ברבינו שיחות, התוועדות והוראות כמובא כאן בארוכה,

אך ענין זה הגיע לשיאו ב"שנה שמלך המשיח נגלה בו" שאז הסביר הרבי הרבי שוהו ענינו העיקרי של הצום! כלומר שהקצרה התהפכה על פיה ומה שהיה בתחילה בצורה כמעט בלתי מורגשת ומשפיעה הפך ברבות הימים לענינו העיקרי של הצום! וככל שהולכים, קרבים ונכנסים לגאולה, הולך ופוחת רגש החורבן והולך ומתחזק הדברים החיוביים של הצום.

1

הנהגה של ימות המשיח

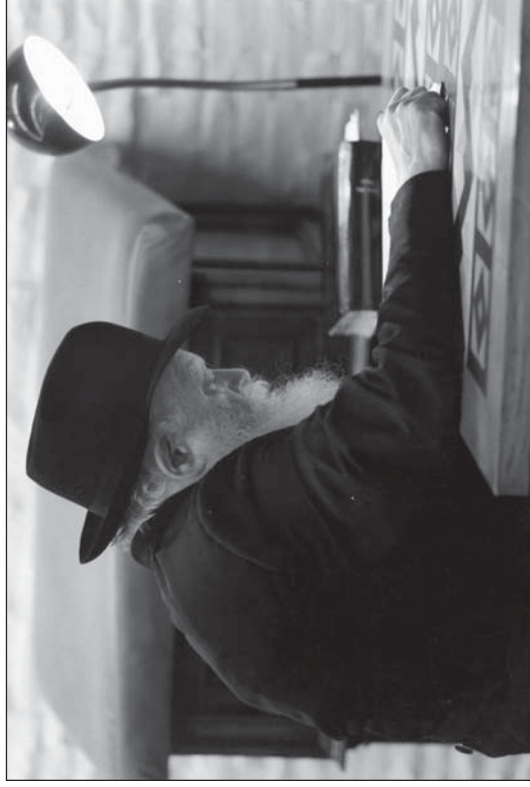
הרבי מתחיל לעודד את השירה בתשעת הימים

מעניין לציין, שענין הנ"ל מתבטא בצורה ברורה ביותר בהנהגתו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בשנים האחרונות, וכפי שניתן לראות ביומנים, כיצד משנה לשנה הלכה והשתנתה הנהגתו של כ"ק אד"ש מה"מ בתשעת הימים ובתשעה באב.

להלן ליקוט מקוצר מיומני השנים הזם בבית חיינו - 770 מהם ניתן לראות שינוי כללי בהנהגתו של הרבי בימים אלו:

¹⁰ ש"פ מט"מ מבה"ח מנ"א תשי"ג.

¹¹ משיחת ש"פ מטעי מבה"ח מנ"א תשד"מ, התוועדות כרך ד עמ' 2270.

הענין הטוב שבהם, וככל שהולכים ומתקרבים לגאולה פוחת והולך הרגש החורבן והגלות.

וכפי שהסביר זאת הרבי בשיחה אחרת²⁶:

”זה מעורר ומחזק יהודי לעסוק בלהט בימים אלו בתוכן הפנימי של הגלות, ועל אחת כמה וכמה שהוא לא יושפע מהמוררות ונפילת הרוח של מצב הגלות -
 [הוא מוכרח לשמור כל דיני אבלות וכו' של בין המצרים, כפי שגדרש על פי שולחן ערוך, בכל הפרטים, אבל הוא מוצא עצות על פי התורה לעסוק בעניני שמחה גם בימים אלו - לדוגמא: על ידי עשיית סיום מסכת שנעשה ”יומא טבא לרבנן” גם באותם ימים (עד שיכולים לאכול סעודה של בשר כאשר עושים סיום מסכת בט' הימים), או בכלל לעסוק עוד יותר בלהט בלימוד התורה שהיא משמחי לב, ובפרט בלימוד של הל' בית הבחירה וכו' (אודות בנין בית המקדש וכיו"ב), שעל ידי הלימוד בתורה בעניני "צורת הבית" הרי "אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבנין הבית".²⁷ שהנהגה זו מביאה לידי גילוי את הפנימיות של בין המצרים כפי שהם היו לעתיד לבא - שיהפכו ימים אלו "לששון ולשמחה ולמועדים טובים".

ליתר הסברה: באם צוירי שבתשעה באב בבוקר מודיעים ליהודי שהיום בצהריים יבוא משיח צדקנו, הרי בודאי שאף שיצום ולא יותר על אף קוצה של הלכה מהלכות האבלות של יום זה, מ"מ הרגשתו וגישתו לגמרי כיון שכולו חדרור בזה שהנה יום זה מתחלף מאבל ליום טוב ונהפך לששון ושמחה: לאורך כל הצום הוא מרגיש רק את מעלתו של יום זה ולא את האבלות החורבן.

26 לקו"ש חלק ח"י ע' 316.

ומבטלים את כל הענינים הבלתי-רצויים ד"בין המצרים", ועד שפועלים את ענין הנחמה - נחמה בכפליים - בפועל ממש".

חשש מהיפך השמחה

ובהתוודעות אחרת, שוב עורך כ"ק אר"ש על ענין השמחה בשבתות בין המצרים²⁸, תוך הדגשה שצריך להתרחק מכל ענין של היפך השמחה:

”לאאמרו"ז ל' באה פעם שאלה בעיני אבלות רח"ל - אם אבל יכול ללבוש בשבת נעלי-בית, כיון שנהוג כן בכל שבתות השנה. והשיב אאמרו"ר, שאפילו אם בכל שבתות השנה אין בכך חסרון כ"כ, הרי בשבת כזו, כיון שמישהו (או הוא בעצמו) יכול לחשוב שנהוג כן בגלל אבלות, אין לנהוג כן.

ובנוגע לענינו: ישנם כאלה שבכל שבת מברכים מתהללים הם עם מחשבות של מרירות או עצבות וכדומה. ובדרך כלל יש "ללמד זכות" עליהם, שזוהו מצד עייפות, חוסר שינה, או סתם עצלות... ושבת מברכים זה ישנו לימוד זכות נוסף - שזוהו בגלל שלשת השבועות...

אמנם, כיון שענין האבלות שבשלשת השבועות אינו צריך להיות בשבת, וכידוע שבמדיניות מסוימות שבהם נהגו לומר "לכה דודי" בניגון השייך לתשעה באב, היו גזירות כו' - הרי איך שתהי' הנהגה בשאר שבתות מברכים, הנה בשבת מברכים זה יש לחשוש מכל ענין שיכול להתפרש באופן של היפך השמחה".

ג

עריכת סיומים

בענין זה הרבה הרבי לצטט את פתגמו של הרה"ק ממונקאטש²⁹: "להעיר גם מהפתגם הידוע בפירוש דברי חז"ל: "משנכנס אב ממעטין בשמחה" - ש'ממעטין' הענינים הבלתי-רצויים ותשעת-הימים 'בשמחה', על-ידי החוספה בשמחה, באופן המותר על-פי שולחן-ערוך, כמוכין".

כלומר שיש למעט את עניני העצב של חודש אב ע"י פעולות בענינים שמחה שעושים אז.

כיון שבסופו של דבר, הרי ע"פ הלכה צריך לנהוג בימים אלו מנהגי אבלות - הרי הרבי הדגיש, שהחוספה בשמחה, וביטול העצבות שעל ידה, צ"ל באופן המותר ע"פ

12 שיהיה ש"פ מותר, מבה"ח מנחם אב התשי"ז.

13 סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 654 הערה 120 ובריבי מקומות. ובמקור הדבר לעיתים התבטא הרבי "מוצא

בספרים" וכיו"ב, ולעיתים הביאו בשם הרה"צ ממונקאטש. וראה הערות התומכים וא"ש, 770 - בית משה, גליון תצא ע' 66.

הלכה, ואף נתן לכך עצה מעשית - ע"י עריכת 'סימונים':
 "וכידוע גם הפירוש (שאומרים בשם המונקאטשער), שהוא אמר שמשכנס אב ממעטים בשמחה - ע"י מה ממעטים את העניינים של אב - ע"י שמחה.

צ"ל אבל שמחה המותרת ע"פ ש"ע, שבכללות זה גם ענין התורה, שתורה היא הרי משמחת לב, פקודי ה' ישרים משמחי לב, עאכ"כ ענין הצדקה שהוא משמח עני כפשוטו, בשמחה כפשוטו, ע"י שהוא ממלא את מחסורו, ויתירה מזו (אם יש לו את הזכות) - "החיות את נפש העני ואת נפש בני ביתו".

שלבן ישנה גם ההצעה, שיפעלו שיהי' ענין של סיום בכל יום ויום.
 שזה גם הביאור שחשבתי מודע סיפר הרבי בעל המאמר והגאולה שאביו (כ"ק אדמו"ר נ"ע) סיום בכל יום מתשעת הימים, ואח"כ הוא לאו דוקא אכל עניינים שקשורים לסיים, אבל סיום הוא נהג לעשות.

התבוננתי בשני דברים בהו: דבר ראשון, מאי טעמא? מה נפעל בהו? עשיית סיום, דבר טוב הוא בכל השנה, מודע דוקא בתשעת הימים. יתירה מזו, מודע סיפר את זה הרבי, בידועו שלא אוכל להתאפק ואפרדם זאת ברבים. עד שנפלה במוחי סברא: כיון שהרי יתפכו ימים אלו לששון ולשמחה ולמועדים, צ"ל הרי התחלת הפעולה בהו ע"י בני אדם, ע"י מעשינו ועבודתנו, ובמילא בשעה שמועדים ימים אלו, שבקרב ממש

14 שיחת ער"ח מנ"א תשל"ה. תרגום משיחות קודש תשל"ה ח"ב ע' 343.

למסור לאנשי ש"י המתעסקים בהסיומים

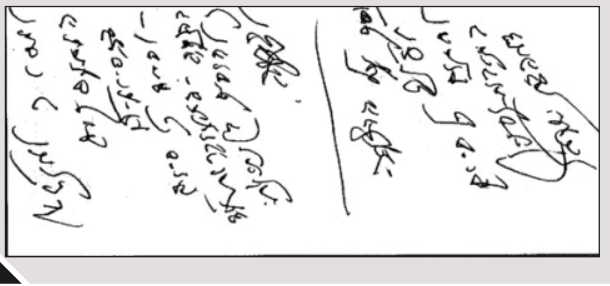
הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח שהורה
 "למסור לאנשי ש"י המתעסקים בהסיומים" בתשעת
 הימים:

- למסור לאנשי ש"י
- המתעסקים
- בהסיומים
- לסיים כל סיום

בהצעה - התעוררות ע"י
 (להוסיף בנתינות
 לצדקה.

נוסף על ההצעה
 לפניו

לחתום כל סיום
 בחיבות (ענין)
 דאחבת ישראל

תחילת המאורעות היתה בש"פ בלק י"ז תמוז תנש"א בה חל תאריך י"ז תמוז, והצום נדחה ליום למחרתו. בהתוועדות של שבת זו התבטא הרבי בשינויים נפלאים אודות המצאנו בזמן הגאולה, התוועדות זו הינה אחד המקומות הבלתיים ביותר בה מביח הרבי מלך המשיח את היסודות הכלליים שמהם מוכן אופן היחס לתקופתנו זו - בהמצאנו על סף הגאולה.

כדי להבין קצת את עוצמת הדברים ואת הרמה הבלתי נתפסת של הגילוי האלקי המופלא שירד לעולם באותה שבת בשעה 1:30 - אין מנוס מלפתוח את הספרים וללמוד את כל ההתוועדות מבפנים (הן בזמנה בספר השיחות, והן בכלני מוגה בשיחות קודש) ומפני קוצר הדיעה לא נביא כאן את כל מה שדובר בהתוועדות זו ורק ננסה בשורות אלו להבין במקצת את רוח הדברים שדיבר בהתוועדות זו.

גישה גאולתית

הרבי פתח את ההתוועדות בביאור ענינו של יום זה: בחיזיונות הינו יום צום ואבל על החורבן אך בפנימיות הינו "יום רצון לה'" והמן מסוגל לגאולה האמיתית והשלמה. ממשיך הרבי, שמוה ניתן להבין שכאשר הצום נדחה ליום ראשון, ענינו הטוב של הצום - ה"יום רצון" שבו לא נדחה, ומאיר במלא תקפו (אף שבד"כ ענינו החיצוני של הצום מסתיר עליו).

הרבי המשיך וביאר שענינו זה משפיע בדרונו על היחס הכללי לצומות הכלל ולצום זה בפרט:

"כשם שנתבאר לעיל שבשנים שבהם חל י"ז תמוז ביום השבת מודגש בעיקר ה"טוב" שבי"ז תמוז ובג' השבועות, שלא נרגש החורבן והגלות אלא ההכנה לגאולה, מצד הדגשת ענין הגאולה ביום השבת, כן הוא גם בכללות הדורות, שכלל שהולכים ומתקרבים יותר לגאולה האמיתית והשלמה, פוחת והולך הרגש החורבן והגלות שבימים אלה, ומוסיף והולך הרגש ההכנה לגאולה, ה"טוב" שבי"ז תמוז ובג' השבועות. . . דרונו זה הוא דור האחרון של הגלות ובמילא דור הראשון של הגאולה, לכן, גם בבוא הזמן שאירע החורבן והגלות (החל מ"ז תמוז) מודגש בעיקר (לא תקון הענין הבלתי-רצוי שבו, אלא) ה"טוב" שבדבר, שזוהי ההכנה לגאולה האמיתית והשלמה".

כאם קצת נשים לב למילים שכתובות כאן נגלה שהרבי משנה את כל ההסתכלות על ענין הצומות בדרונו:
 כשם שבכל צום שחל בשבת, מודגש רק הטוב והמעלה של הצום, ואדרבה, נזהרים מכל סרך של אכילות - כך היא ההסתכלות על הצומות בדרונו: בצומות מודגש רק

”כשהחלו הגו' שבעות בשנה זו - המתנתי לראות האם מישוה יעורר ע"כ, ובפועל ראיתי שאין מדברים ע"כ. לאחז"כ, כשהלפני עשרה ימים מי"ו בתמוז, ימים ספורים לפני 'תשעת הימים' - אזי 'תפסו' ('האט מען זיך געבאפט') לפרסם ע"כ מודעה בעיתונים.

ורק אז, אורז אומץ לכתוב אלי בחשש, ולשאל, האם כדאי גם השנה ללמוד את הלכות בית הבחירה - אע"פ שבשנה זו לא עוררתי ע"כ. הרי לא אמרתי את זה באופן של 'גזירה גזרתי וחוקה חקקתי', אלא נתתי גם טעם לדבר, שהטעם שייך בכל שנה ושנה בזמנים אלו וגם בשנה זו... ויהי"ך שמאחר שעכ"פ עשכ"ו הדפיסו את המודעה בעיתונים - יקיימו זאת מכאן ולהבא, שילמדו ה'ל' בית הבחירה בימים הבאים, ובפרט בתשעת הימים, ובפרט בשבוע שחל בו תשעה באב, ובפרט בערב תשעה באב עצמו.

ורדאי שצדיכים ללמוד זאת היום, מאחר שמישה עוד לא בא היום, ועד"ז אם מחר לא יבוא ח"ו, ילמדו גם מחר. ואפילו לאחרי ביאת משיח, יצטרכו ללמוד את הלכות בית הבחירה - מכיון שאע"פ שמישיח יבנה את ביהמ"ק, עכ"ו, מסתמא יוכל כל יהודי להוסיף פרט כיצד לבנות את ביהמ"ק עפ"י הכתוב בה'ל' בית הבחירה להרמב"ם.

על הנתיצות שבענין זה ועל רצינו של אד"ש שינצלו כל הרגע פנוי ללמוד הלכות בית הבחירה ניתן לראות מהאפיוודה הבאה המתוארת בזמן מח' מג"א תשמ"ב:

הגיע מביתו 10:10, נתן צדקה, אח"כ פנה לעומדים במסדרון ואמר: "אין דער צייט וואָס מ'וואַרט דאָ קען מען [בעסער] לערנען תורה ה'ל' בית הבחירה און העלפן צום בנין בית המקדש". [בזמן שמחכים פה יכולים [עדין] ללמוד תורה הלכות בית הבחירה ולעזור לבנין בית המקדש]. הסתובב לכיוון חדרו ואמר בשקט יותר "וואָס וואַרט מען דאָ?!" [מה מחכים פה?!] כולם כמובן נדהמו לשמוע מילים אלו, פני אד"ש היו רציניות ביותר.

ה

בין המצרים שחל להיות בימות המשיח

י"ז תמוז של גאולה

דומה²⁵ שמכלול הדברים אליהם התודענו עד עתה - שהמשותף לכלם הוא הדחוקת רגש החורבן בימי אבל אלו והנסיון להחזיר בהם את תחושת השמחה והגאולה שנראית רחוקה מזהם - מחווירים ואינם מגיעים כלל לעוצמת תחושת הגאולה אותה החזיר הרבי מלך המשיח בחסידים בימי בין המצרים כ"שנה שמלך המשיח נגלה בו" - שנת תנש"א.

יהפכו לששון ולשמחה, הרי אז עושים סיום, שאז נעשה שמחה למטה, כפי שהגמ' אומרת במס' מועד קטן שזה "ימא טבא לרבנן". ומדוע זה שמחה למטה? כיון שזה משתלשל מלמעלה, "שנשתלשלו מהם", ולכן זה נעשה שמחה למטה עד שזה מתבטא בשמחה כפשוטה.

ואח"כ אם עושים את השמחה באופן גלוי ובאופן המותר, ע"פ שר"ע, זה כבר דבר נוסף, אבל עצם השמחה כבר נפעלה ע"י עשיית הסיום, וכאמור לעיל, עשיית סיום בכל יום ויום".

לדאוג שכמה שיותר יהודים ישתתפו בסיומים

על הקאָך הגדול שיש לרבי סביב הוספה בשמחה בימי בין המצרים, מעידה העובדה שהווראה על עריכת סיומים חזרה על עצמה פעמים רבות בשיחות של הרבי במשך כל השנים שאחרי זה.

וכיון שהמטרה היא להוסיף בשמחה, שהיא (כנ"ל) נעשית גם ע"י אהבת ישראל - לכן עורר הרבי על הוספת באהבת ישראל גם באמצעות עריכת ה"סיומים":

"יש להזכיר ולעורר ע"ד המנהג דעריכת "סיומים" בכל תשעת הימים, כדי להוסיף ב"שמחה של תורה", באופן המותר, שע"י מבטלים הענינים הדיפך השמחה כו'.

ומה טוב - שיערכו הסיומים "ברוב עם הדרת מלך", לשתף עוד כו"כ מיישראל (מצד אהבת ישראל ואחזות ישראל) בשמחה לגמרה של תורה, גם אם רובם לא סיימו בעצמם המסכת כו'.

ולהוסיף, שכדאי ונכון לערוך "סיומים" על מסכתות כאלו סיומים בענינים שנקל לאמרם ולהסבירם במהירות לכאו"א מיישראל, אפילו פשוט שבפשוטים.

... שבי"סיומים" אלו יכולים לשתף גם יהודי שפוגשים ברחוב, ובאמצע עסקיו כו' - ע"י שמשפירים לו שבים זה נערך "סיום" (ברוב עם) על מסכת פלונית, וחוזרים בפניו על סיום המסכת - מאמר חו"ל המובן בנקל לכאו"א מיישראל (כנ"ל), או אפילו ע"י שאומרים לו המאמר דסיום המסכת מבלי לספר לו שזוה"ע של "סיום", שגם ע"י משתפים אותו בה"סיום" (אפילו ללא ידיעתו) - שהרי "וכין לאדם שלא בפניו".

סיומים גם ברדיו

בהודמנות אחרת הרבי דיבר הרבי על אפשרות נוספת ומענינת שע"י ישתתפו יהודים רבים בסיומים¹⁶:

15 סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 564.

16 שיחת ש"פ מטר"ו תש"נ, מתורגם ללה"ק משיח"ו ת"ש ח"ג ע' 672.

25 בעריכת תבא לקמן נערכו כמובא בספר "ענינו של משיח" ע' 555 ואילך. ועיי"ש לתוספת ביאור והסבר

בכללות הענין.

"כיון שמדובר אודות אהבת ישראל - מתוסף גם בקשר עם זמננו זה - בין המצרים: כבר דובר כמה פעמים שבתשעת הימים יעשו סיומים על מסכתות שבש"ס. שאת זה אפשר לעשות בשני אופנים:

א. יכולים להינצל בחדר ולעשות סיום נלהב ("פיינרדיקן סיום") לעצמו, ולהתייגע ולחדש חידושים ולהשיג עד לב השמים - אבל אז רק הוא בעצמו שומע את זה; ב. יכולים לעשות סיום באופן שזה יגיע גם לשני - או ע"י שהשני ישתתף בסיום, או ע"י שעושים את הסיום על הודיו וכיו"ב.

שדווקא באופן השני מודגש הענין של אהבת ישראל - כיון שעושים את הסיום באופן שגם יהודים אחרים יכולים לשמוע ולשמוח בזה וכו'".

סיומים ע"י התנאים והאמוראים

מספר פעמים קישר הרבי את עריכת ה"סיומים" לסיום וגמר הגלות:¹⁷

"נוסף על ה"סיומים" שכבר נעשו בשנים שלפניו, אשר, בצירוף כולם יחד ה"ז הרבה יותר מ"מאה (פעמים)", וכיון שכן, ה"י צ"ל מכבר ה"סיום" דהגלות, אלא שמפני סיבה שאינה מובנת כלל וכלל נתעכב הדובר, ובמילא צריכים להוסיף בפעולות אלו ביתר שאת וביותר עזר".

כמו כן הרבי התייחס לאופן עריכת הסיומים לאחר ביאת המשיח:¹⁸

"וכן - לערוך 'סיומים' במשך תשעת הימים מר"ח אב עד תשעה באב, ועד בכלל, ואדרבה - כיון שמשיה צדקנו בודאי יבוא לפני תשעה באב, ותשעה באב יה"י יו"ט הכי גדול, יערכו בתשעה באב 'סיום' באופן של משתה גדול ושמחה גדולה. ובודאי יפרסמו וירדו ע"ד קיום הוראות אלה בכל מקום ומקום, בכל קצוי תבל".

בענין זה הוסיף הרבי גם פרטים מעניינים בנוגע להותם של עורכי הסיומים:¹⁹

"ויה"ר והוא העיקר - שמהסיומים האמורים נבוא תיכף ומיד לסיום דהגלות, ובשנה הבאה יערכו סיומים אלו בעלי המאמרים בש"ס, תנאים ואמוראים, ועד"ז בנוגע לספר הרמב"ם - ע"י הרמב"ם בעצמו. ופשוט. שאין צורך להמתין לשנה הבאה, אלא, כפתגם הידוע דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בפירוש "לשנה הבאה בירושלים" - שמשיה צדקנו בא תיכף ומיד, ובדרך ממילא נה"י כבר לשנה הבאה בירושלים".

17 משיחת ש"פ דברים, שבת חזון תש"ג, התועודות ה"ד ע' 103.

18 משיחות י"ז תמוז תש"פ פנחס תש"ג, התועודות ה"ד ע' 54.

19 משיחות ש"פ דברים, שבת חזון תשמ"ט, התועודות ה"ד עמ' 115.

אינם תופסים מקום כשצריכים לבנות ביהמ"ק לכל העולם כולו!

... אי"א אתה לא מבין את החלק בתורה הקשור

עם בנין ביהמ"ק בלה"ק - או תלמד מזה תוכן בלשון אחר; אבל אתה מוכרח לבנות את ביהמ"ק לכל העולם כולו!

ובשעה שידועים שכא"א בונה את ביהמ"ק לכל העולם כולו ע"י לימוד החלק בתורה הקשור עם בנין ביהמ"ק - נופלים כל החשבונות שיכולים לבוא מהעדר מנוחת הגוף והעדר מנוחת הנפש - כיון שבמה נחשב הוא לגבי בניית ביהמ"ק לכל העולם כולו!"

אין מציאות של גלות

ייחודיותה של הוראה זו (אפילו לגבי הוראה ע"ד עריכת סיומים), היא בזה שהוראה זו אינה (רק) למעט בעצב באופן המותר ע"פ הלכה אלא מבטאת את התשוקה של יהודי שימים אלו יהפכו לשוון ושמחה בגאולה האמיתית והשלמה. כפי שמשמע מהשיחה הבאה:²⁰

"עד"ז עכשיו, שכל הגזירות כבר התבטלו, ואין הדבר תלוי אלא בתשובה, הרי מדי דאגתו - לא שאכפת לו מהגלות; משיח כבר בא וישנו כבר ביהמ"ק, אלא דאגתו היא מהו האופן של ביהמ"ק וכו', שלכן הוא לומד מס' מדות וכו', אצלו מלכתחילה אין את מציאות הגלות כו'.

ועד"ז היה אצל יחזקאל, שבהיותו בגלות הקב"ה צוה אותו לספר ליהודים את צורת הבית ומוציאו ומוכניו גו' (יחזקאל מג, יא). שזה לא היה כדי לפעול על היהודים שלא פלו בייאוש, כיון שע"ז מספיק שידברו על ביהמ"ק בכללות, אלא הקב"ה צוה אותו שיאמר ליהודים את הפרטים של ביהמ"ק, צורת הבית ומוציאו וכו'".

לפעול כל שנה מחדש

בשנת תש"מ, אחרי שעברו כמה שנים בהם הרבי עזרר ע"ד הלימוד בהלכות בית הבחירה, חיכה הרבי לכך שהחסידים יצאו בשטורעם בענין זה ללא שיצטרכו לזיזו ע"כ. משהחסידים לא התעוררו מספיק אמר הרבי את הדברים הבאים:²¹

20 משיחת ש"פ נוט"ו מכה"ח מנ"א תשל"ו, שידור"ק ה"ב ע' 496.

21 משיחת ש"פ מוטות נסעי' ה"תש"מ, שידור"ק ה"ג ע' 656.

הפרטים כמובא בנבואת יחזקאל, ומפורש אח"כ במדרש חז"ל¹.

אתה צריך לבנות את ביהמ"ק!

ע"פ הצעת שלוחי קודש של כ"ק ארמו"ר שליט"א
יפגשו אנ"ש יחד ביום שלישי ער"ח מג"א
בשעה 5.30 אחה"צ בביהב"ט חב"ד מאה שערים
ללימוד בצוותא בחלכות בית הבחירה לארמ"ס
בהתאם לתוראת כ"ק ארמו"ר שליט"א.
צעירי אגודת חב"ד

שיחיהוראה זו נאמרה על יסוד דברי המדרש שציטט רבות בשיחותיו של הרבי גם בשנים הבאות²:

"בא רואה כשוקב"ז מראה ליחזקאל את צורת הבית מה הוא אומר, הגד את בית ישראל את הבית ויכלמו מעונותיהם ומודד את תכנית, אמר יחזקאל לפני הקב"ה, רבש"ע, עד עכשיו אנו נתונים בגולה בארץ שונאינו ואתה אומר לי לילך ולהודיע לישראל צורת הבית. . . וכי יכולין הן לעשות, הניח להם עד שיעלו מן הגולה, ואח"כ אני חולך ואומר להם, א"ל הקב"ה ליחזקאל ובשביל שבני נתונים בגולה יהא בנין ביתי בסל. . . גדול קרייתיה בתורה כבנינה, לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה, ובשכר קרייתיה שיתעסקו לקרות בה אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבנין הבית".

כלומר, שע"י הלימוד בהלכות בית הבחירה בנינים את ביהמ"ק, כך שזוהו ממש עסק בבנין הבית. על יסוד זה קרא הרבי לצאת ולפרסם לכמה שיותר יהודים שילמדו הלכות אלו בימי בין המצרים²²:

"בימים אלו, יש להשתדל ללמוד את החלק בתורה הקשור עם הלכות בית הבחירה, ולפעול כך על כל שאר היהודים שגם הם ילמדו הלכות בית הבחירה, כיון שע"ז בונה כל יהודי את בית המקדש, שהוא היסוד לכל העולם, כמבואר בדברי חז"ל שבקדה"ק - בביהמ"ק על הר הבית - ה' את אבן השתי' ש"ממנו הושתת כל העולם". . . צריכים בימים אלו לצאת לרחוב ולמצוא יהודי ולהגיד לו: "שמע, אתה צריך לבנות את ביהמ"ק לכל העולם כולו!" שאת זה עושים ע"י שלומדים את החלק בתורה הקשור עם בנין ביהמ"ק.

טוען הוא: הוא לא יודע אל"ף ב"ת של אידישקייט? אומרים לו - שכל החשובות

21 תנחומא צו"ד.

22 ש"פ מטות מבה"ח מנ"א תשמ"א, שיח"ק ח"ד ע' 243.

ד

לימוד הלכות בית הבחירה

הוראה נוספת מיוחדת שיש מהרבי אודות הדרך להוספה בשמחה בג' השבועות, היא ההוראה ללמוד בימי בין המצרים עניני בית הבחירה.

בשנת תשל"ז עורך הרבי על ענין חדש שבמשך השנים הפך למבצע' שלם - לימוד הלכות בית הבחירה בימי בין המצרים. לפני הדברים הרבי הקדים ואמר שיש שרוצים כל הזמן הוראות חדשות, ודברים אלו מיועדים כשבלם...

"אמנם יש כמה ענינים בתורה שצריכים ללמוד, עאכ"ו"כ הלכות הצריכות למעשה (אפילו בנוגע לערב תשעה באב לאחר יצאת תשעה באב, שאז אפשר הרי ללמוד רק את הדברים המותרים ללמוד, הרי בהם גופא יש ריבוי גדול בכמות ובאיכות), אבל הרי יש את לימוד התורה שאפשר לקשרו במיוחד עם הענין של יהפכו ימים אלו לשון ולשמחה ולמוצאים טובים - שזה הלימוד שקשור עם בנין ביהמ"ק.

. . . עאכ"ו"כ שנמצאים בעקבתא דמשיחא, כפי שהגמ' אומרת בפשטות שכלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה (סנהדרין צו, ב), הרי בשעה שלומדים תורה, ולומדים ענין של תורת הבית וצורת הבית ומוצאי ומובאי, הרי אז, זה שמעלה אני עליהם כאילו בו עסקים בבנינו, ובלשון הכתוב "ועשו אותם" - הרי זה ממחר שיהיה בשעתא חדא וברגעא חדא ישראל עושין תשובה ומיד הן נגאלין (רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה), ויבנה ביהמ"ק בשעתא חדא וברגעא חדא, לפי תורת הבית ומוצאי ומובאי וכו'.

זוה נעשה הכנה קרובה, שיבנה ביהמ"ק השלישי במקומו, בקרוב ממש, בכיאת משיח צדקנו²⁰.

בהמשך הדברים הסביר הרבי, שלימוד זה יכול וצריך להיות גם עם ילדים, כיון שדברים אלו מעוררים את סקרנותם:

"ועד"ז גם בנוגע ללימוד התורה וההוספה בלימוד מזמן לזמן, כולל הענין של לימוד התורה בעניני בית המקדש, שזה מביא הסברה מיוחדת, וחשק מיוחד שנתעורר אצל הילדים בשעה שמקשרים את זה ומראים להם ציורים של ביהמ"ק השני כפי שהוא נראה, עם תוכנית הבית ומוצאי ומובאי. . . הרי אז נוסף על הענין של לימוד תורה בכללות) זה מעורר אצל הילדים, אפילו עוללים וינגקים, את החשק עם התשובה לציפיה למשיח, אחכה לו בכל יום שיבוא, שאז הוא יגאל אותנו בקרוב ויקבץ נדודינו מארבע כנפות הארץ, ולפני"ז בנין ביהמ"ק השלישי בשלימות ובתוארו, עם כל

20 שיחת כ"ד תמוז תשל"ז, שיח"ק ח"ב ע' 481.